

PROFESORUL DR. CONSTANTIN CIHODARU

Sărbătorirea unui om al școlii, chiar legată de o împrejurare calendaristică, înseamnă, în ultimă instanță, permanentă, de vreme ce, existența și cariera sa, întregindu-se complementar, au modelat, neîncetat și decisiv, conștiința multor generații de elevi, de studenți, de cetățeni. Pentru aceste motive, paginile de față nu se pot constitui doar ca o modalitate de exprimare a unor sentimente, pe care, de altfel, este firesc, nu le vom putea ocoli. Ele trebuie să însemne, în primul rând, o încercare de a-l înfățișa pe om, pe profesor, pe cercetător, printr-o evocare a vieții și a activității orale și scrise, în intenția de a defini o identitate morală și intelectuală. Ceea ce ne și propunem să facem, adăugind la reverență accentul simpatiei umane, în speranța că, tot acel complex de date biografice și de enunțuri ale operei — formă de autobiografie — pe care-l vom înfățișa, va reuși să descopere o ființă omenească în realitatea ei adincă și o operă științifică în semnificațiile mesajului ei intelectual generos.

Profesorul Constantin Cihodaru s-a născut la 21 ianuarie 1907, în anul care, în vîlătialele răscoalelor țărănești se consumau contradicțiile unui regim social și politic care edificase bazele României moderne fără să-i elimine decalajele și asperitățile fundamentale. Obîrșia și-o trage din satul Coșești, comuna Ivănești—Vaslui, dintr-o familie de răzeși, care a dat țării mulți oameni de seamă. Greutățile și lipsurile războiului simțite puternic de familia care numără nu mai puțin de 12 copii, și-au pus pecetea asupra caracterului său, modelindu-l și înțărindu-l în spiritul dirțeniei cu care a fost înzestrată categoria socială căreia-i aparținea.

După efectuarea cursurilor primare în satul natal, în vremurile tulburi ale războiului (1914—1919), în anul 1919, s-a înscris la liceul M. Kogălniceanu, din Vaslui, ale cărui cursuri le-a absolvit în 1928, după o întrerupere de doi ani (1924—1926), din cauza lipsei mijloacelor materiale. Bacalaureatul l-a trecut la Liceul național din Iași, în anul 1928, iar, apoi, s-a înscris la Universitatea din Iași unde a frecventat cursurile Facultății de litere.

A audiat cursurile unor distinși profesori — Ilie Minea, Orest Tafrali, Andrei Oțetea — care au exercitat o profundă influență asupra formării sale morale și intelectuale viitoare. Încercările sale din domeniul istoriei vechi și medii românești au fost urmărite cu interes, încurajate și apreciate de profesorii care se bucurau de un atât de mare prestigiu în domeniul disciplinei pe care o profesau.

După ce, la 25 octombrie 1931, și-a trecut examenul de licență, cu mențiunea *magna cum laude* și, apoi, a satisfăcut stagiul militar (1931—1932), a fost numit profesor suplinitor la Școala normală din Vaslui. Trecerea examenului de capacitate, în 1935, a îngăduit închiderea sa ca profesor titular la Liceul comercial din orașul Tecuci, cu începere de la 1 septembrie 1937. În anul 1946, în interesul serviciului, a fost transferat la Liceul național din Iași. În ambele instituții, a îndeplinit și funcția de director.

Paralel cu activitatea la Catedră, care a avut o importantă înrăurire asupra formării și orientării didactice, impunându-i disciplina și rigoare, Constantin Cihodaru, urmând îndem-

5
nurile profesorilor săi, a continuat și a adăncit munca de cercetare științifică extinzîndu-și evantaiul tematic al preocupațiilor. Cercetărilor în domeniul arheologiei, sistematic efectuate, prin participarea la marile campanii din anii 1949 și 1950, le-a adăugat studii metodice de limbă veche slavă și de paleografie pe care le începuse la Universitate, sub conducerea profesorului Ilie Bărbulescu. Rezultatele primelor cercetări în aceste domenii au văzut lumina tiparului în revistele „Arta și Arheologia” și „Analele Moldovei”. Orientarea și cunoștințele capătate în acești primi ani aveau să fie definitoare pentru întreaga activitate viitoare, didactică și științifică, a profesorului Constantin Cihodaru.

Aflat la Iași, profesorul Constantin Cihodaru — care acumulase, deja, serioase cunoștințe în domeniul limbii vechi slave, a fost cooptat în colectivul însărcinat cu editarea documentelor privitoare la istoria României, care va fi încorporat, apoi, în cuprinsul Institutului de istorie din Iași al Academiei R.S.R., care va continua instituția creată prin strădania lui Ilie Minea, în 1940. În cadrul Institutului de istorie, Constantin Cihodaru a condus sectorul de istorie medie, cu începere din anul 1952 și pînă la data pensionării, în 1973.

La 1 decembrie 1950, a fost numit lector la Facultatea de filologie și istorie, iar în ianuarie 1951 a fost promovat conferențiar, funcție în care a fost definitivat la 10 aprilie 1962. În anul 1965 a fost promovat profesor. Între 1965—1972, a deținut funcția de decan al Facultății de istorie și filozofie, iar în perioada cuprinsă între 1967—1973 și pe cea de sef al Catedrei de istorie a României.

Odată cu transferarea la Universitate și treptata promovare în ierarhia universitară, în activitatea lui Constantin Cihodaru se disting laturile care aveau să definească personalitatea profesorului, a omului de știință și a cetățeanului, aflate într-o atât de armonioasă îmbinare și complinire.

Ca profesor, la Catedră, Constantin Cihodaru a predat *cursul de istorie medie a României*, de *Introducere în istorie și științe auxiliare*, *Cursul de Istorie a Bizanțului și de limbă veche slavă*. Bun cunoșător al documentelor privitoare la istoria Moldovei, la Catedră sau în cadrul colectivului Institutului, creat pentru publicarea corpusului de documente — unde a lucrat și colaborat efectiv la alcătuirea a 16 volume — Constantin Cihodaru a contribuit la formarea unor numeroși cercetători care, cu pasiune și aleasă competență, continuă activitatea în acest domeniu.

Dacă activitatea la Catedră l-au călăuzit spre perfecționarea continuă a cursurilor, i-au impus colaborarea la *Manualul de istorie medie a României*, din 1966, sau la volumul al II-lea din *Tratatul de istorie a României*, cunoașterea documentelor precum și cercetările de teren și au găsit expresie într-o bogată și variată operă științifică ce insumează 81 titluri. Tematic, lucrările lui Constantin Cihodaru aduc importante contribuții la cunoașterea organizării sociale și politice din perioada care a precedat formarea statului feudal, a unor aspecte definitoare din istoria Moldovei. Acestor preocupări le-a fost consacrată și teza de doctorat (*Primele formații feudale pe teritoriul țării noastre*), susținută în anul 1949. Numeroase lucrări se referă la istoria Dobrogei în secolele X—XIV. De asemenea, cercetarea atentă a onomasticii și a toponimiei l-au călăuzit spre pronunțarea unor intereseante și pertinente observații incluse în numeroase studii. Contribuția însemnată la alcătuirea *Istoriei orașului Iași*, precum și monografia consacrată lui *Alexandru cel Bun* vădesc orientarea spre alcătuirea sintezelor, tendința de valorificare superioară a îndelungatelor acumulări.

Distins profesor și om de știință, Constantin Cihodaru este, totodată, un „om al cetății”, legat de realitatele lumii înconjurătoare. Fără a face un efort vizibil, dind expresie și unei filozofii intrupăte în spiritul personalității sale intime, Constantin Cihodaru a știut să desprindă mereu, din cuprinsul preocupațiilor sale, latura socială, înțelesul adânc al acesteia, nu pentru a o separa, ci pentru a sublinia mai bine, mai exact, semnificația multiplă a acestieia, în cuprinsul unei epoci în care activitatea istoricului are atât de adânci și multiple implicații. Și-a îndeplinit obligațiile, pe planurile diverse ale activității sale, fără ostentație, cu conștiințiozitatea dascălului dar și cu responsabilitatea omului conștient de finalitatea eforturilor sale.

Alegerea sa ca membru al Academiei de științe sociale și politice, ca și decorarea cu înalte ordine și medalii (Ordinul Muncii, clasa a III-a. Meritul științific, clasa a II-a) și premiile științifice ale Academiei R.S.R., au reprezentat o recunoaștere a unor merite unanim apreciate, pe țărîm didactic, științific și social-politic, care incununează o exemplară activitate.

La împlinirea vîrstei de 75 ani, urăm profesorului Constantin Cihodaru, decanul de vîrstă, sănătate și viață îndelungată, putere de muncă, noi și importante realizări pe țărîmul cercetării istorice, asigurîndu-l de stima și prețuirea noastră.

Gh. Platon